

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ὡσπερ ἐπὶ μὲν τῆς ἀρχαιότητος αἱ Ἀθηναὶ καὶ ἡ Σπάρτη, ἐπὶ δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἡ Ὑδρα, αἱ Σπέτσοι καὶ τὰ Ψαρά ἐκτίσαντο μέγα ὄνομα διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας μᾶλλον ἢ διὰ τὰ φυσικὰ καὶ ἐπικτητὰ πλεονεκτήματα, οὕτω καὶ τὸ Μεσολόγγιον ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν τε Ἑλλήνων καὶ τῶν Τούρκων διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκοῦντας μᾶλλον ἢ διὰ τὴν θέσιν καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ τέλματα καὶ τὰ πάντη ἀνόχυρα αὐτοῦ τείχη· διότι ταῦτα καὶ ἀλλαχοῦ ὑπάρχουσι καὶ οὐδὲν μέγα πλεονέκτημα ἤθελον δώσει τοῖς μὴ ἱκανοῖς οὖσι νὰ ὠφελῶνται ἐκ τε τῆς θέσεως, ἐκ τῶν τελεμάτων καὶ ἐκ τῶν τειχῶν, ὥσπερ τοῦτο ἀπεδείχθη βραδύτερον, ὅτε ὁ μὲν Γόρδων, προσκαλούμενος νὰ πολιορκήσῃ τὸ Μεσολόγγιον ἐπὶ Τούρκων «δὲν ἀξίζει τὸν κόπον», εἶπε, «νὰ δαπανηθῶσι δέκα πέντε ἢ εἴκοσι χιλιάδες διστήλων πρὸς ὀλίγων στρεμμάτων γῆν»· ἀμαχητὶ δὲ σχεδὸν ἐξεδιώχθησαν εἰς βραδύτερον οἱ Τούρκοι τῶν θέσεων τούτων.

Τὸ Μεσολόγγιον λοιπὸν ἐκτίσατο πάνυ δικαίως μέγα ὄνομα μόνον διὰ τὰς ἀρετὰς τῶν ἐν αὐτῷ οἰκούντων, τῶν τρεῖς πολιορκηθέντων κ' ἐκθύμως ἀγωνισομένων ἠκιστα δὲ συνετέλεσαν εἰς τοῦτο ἢ τε φυσικὴ θέσις, αἱ πρὸς θάλασσαν λίμναι, τὰ πρὸς τὴν ξηρὰν τέλματα καὶ τὰ πάντη ἀνόχυρα τείχη, τὰ μὴ ὑφισταμένα μάλιστα οὔτε ἀρχῆθεν οὔτε ἤδη.

(1) ἰβ. Γραμ. Τόμ. 6', σελ. 284.

